

BOJ PROTI ZLOČINU

Mieri k nám nová agentúra

Forenzná agentúra Surveillgence bude okrem Česka pôsobiť aj na Slovensku, kde založila pobočku. Šéfovať jej bude bývalý šéfredaktor týždenníka Trend Pavol Sudča (na snímke), ktorý bude pôsobiť aj ako riaditeľ vyšetrovania a analytik. „V oboch krajinách sa firma zameriava na najakútnejšie problémy – podvody takzvaných bielych golierov, získavanie digitálnych dôkazov, podvody v konkurznom konaní a whistleblowing,“ informovala spoločnosť. Organizácia spolupracuje s inštitúciami bojujúcimi proti podvodom, ako napríklad Transparency International.

ČÍSLO DŇA

452,13

milióna eur bol objem vkladov za vlašajšok v Prvej stavebnej sporiteľni. V porovnaní s vkladmi za rok 2012 ide takmer o 11-percentný nárast. Obyvatelia hlavného mesta a priľahlých oblastí vkladali na zmluvu o stavebnom sporení najviac, ročne až 880 eur. „Z našich štatistík vyplýva, že bežný sporiteľ priemerne mesačne vkladá na zmluvu o stavebnom sporení asi 50 eur,“ vysvetlil riaditeľ úseku odbytu PSS Kamil Timura.

ZAMESTNÁVATELIA

Odborári chcú čierne listiny firiem

Odborový zväz KOVO navrhuje zverejňovanie čiernych listín mesačných zamestnávateľov na stránke Národného inšpektorátu práce, ktorí dlhodobo a opakovane porušujú pracovnoprávne predpisy na úkor zamestnancov. Odborári žiadajú, aby sa pokuty za porušovanie Zákonníka práce či kolektívnych zmlúv udeľovali zodpovedným vedúcim, a nie zamestnávateľom. „V súčasnosti sa prioritizuje ukladanie pokút zamestnávateľom, pričom tí ich mnoho ráz prenášajú na zamestnancov,“ uviedla podpredsedníčka Odborového zväzu KOVO Monika Benedeková.

Slovenská veda je na dne. Štát vidí východisko v IT

VÝSKUM | V Európskej únii máme podľa novej štatistiky najmenej patentov na osobu.

Tomáš Lemešani ©hn
tomas.lemesani@ecopress.sk

Bratislava – Slovensko dosiahlo v Európskej únii ďalší negatívny rekord. Máme najmenej patentov na osobu a vo financovaní vedy a výskumu sme na konci rebríčka v spoločnosti krajín ako Bulharsko či Rumunsko. „O medzerách v štátnej podpore vedy a výskumu sa už toho povedalo veľmi veľa. Stačí porovnať prejavy so skutočnosťou a s číslami,“ hovorí vynálezca Lubomír Kurlpel z Trenčína.

Česi sú štvornásobní

Nelichotivú situáciu dokazujú čísla, ktoré hovoria o jasnom prepade. Zatiaľ čo v roku 2012 bolo na Slovensku udelených 161 patentov, vlašajšok priniesol iba 115 schválených žiadostí.

Úrad priemyselného vlastníctva potvrdzuje, že s počtom vynálezov nie je spokojný. A to aj napriek tomu, že sa usiluje motivovať vynálezcov napríklad možnosťou podávať prihlášky cez internet. Počty zaregistrovaných nápadov totiž rýchlo klesajú. Zatiaľ čo o patent vlni požiadalo 211 Slovákov, v susednom Česku dosiahli rekordný počet – 867 patentových prihlášok.

Na vysvetlenie prepadu môže slúžiť porovnanie financovania vedy v jednotlivých krajinách Európskej únie.

Za Slovenskom, ktoré dáva na vedomie zhruba sedem desiatin percenta HDP, je iba Bulharsko, Rumunsko a Cyprus. „Minulý rok bolo na podporu vedy a výskumu vyčlenených 15 865 723 eur, tento rok to bude o 105-tisíc eur menej,“ konštatuje Michal Kaliňák, hovorca ministra školstva Dušana Čaploviča.

O koľko patentov Slováci žiadali

2007	346
2008	242
2009	239
2010	282
2011	256
2012	203
2013	211

V kontraste so skrátením rozpočtu sú podľa hovorca nové formy pomoci. Štát chce finančne podporiť najmä výskumné centrá školských zariadení, no neodmieta ani spoluprácu so súkromnými podnikmi.

Zatiaľ čo slovenských patentov ubúda, čoraz častejšie sa stáva, že naši vynálezovia registrujú svoje nápady v zahraničí. To by mohlo zvrátiť spustenie pripravovaného

spoločného európskeho patentu. Odborníci vidia „odlev mozgov“ aj v nadnárodných firmách. Tie si často projekty slovenských pracovníkov registrujú ako vlastné patenty v zahraničí.

Pomôže IT

Úrad priemyselného vlastníctva pritom verí v oživenie prostredníctvom zvýšenej aktivity univerzít. Na rozdiel od súkromných patentových žiadostí počet univerzitných žiadostí v posledných rokoch narastá.

Ministerstvo školstva vidí zlepšenie napríklad v IT biznise. Na rozvoj sektora chce využiť aj európsku spoluprácu. „Na podporu v oblastiach, ako sú inteligentné komunikácie, nanotechnológie, robotika či vesmír, pôjde 1,8 miliardy eur,“ doplnila hovorkyňa Zastúpenia Európskej komisie na Slovensku Ingrid Ludvíková.

ROZHOVOR

V cudzine je na patenty podstatne viac možností

Registrácia patentu v Dánsku je veľmi drahá, rádovo sa pohybuje v desiatkoch eur, tvrdí expertka na nádorové ochorenia mozgu Petra Hamerlik.

Petra Hamerlik,
slovenská vedkyňa v Kodani, pre HN:

V Dánsku ste si patentovali výsledok vašej vedeckej práce. O čo konkrétne išlo?

Týkalo sa to výskumu, na ktorom dlhodobo pracujem, teda spôsobu, ako odhaliť mechanizmus, ktorým kmeňové bunky nádoru unikajú pred tzv. antiangiogénnou terapiou.

V čom bol najväčší problém pri registrovaní tohto patentu?

V peniazoch. Najdrahšia bola právna stránka a zaregistrovanie patentu. Registrácia navyše platí len určitý čas, potom patent treba obnovovať. Samozrejme, aj to niečo stojí.

Nie je to prekvapujúce. U nás doma sú veda a výskum slabo financované. Veľmi ťažko sa na ne hľadajú peniaze. Je to začarovaný kruh.

A čo slovenskí vedci v zahraničí?

V cudzine je na to rozhodne viac možností. Poznám niekoľko úspešných Slovákov, ktorí sa presadili v Spojených štátoch či v západnej Európe. Pracujú na prestížnych univerzitách alebo vo vedeckých inštitútoch a majú na svojom konte viacero patentov.

Pavel Novotný